

Top 10 Hoogtepunten van de Provence en de Côte d'Azur

Welkom in de Provence en de Côte d'Azur	5
De Provence en de Côte d'Azur verkennen	6
Hoogtepunten van de Provence en de Côte d'Azur	10
Palais des Papes	12
Gorges du Verdon	14
Romeins Arles	16
Aix-en-Provence	18
Vieux Nice	20
St. Tropez	24
De Camargue	26
Vaison-la-Romaine	28
Abbaye Notre-Dame de Sénanque	30
Casino de Monte Carlo	32

De Top 10 van alles

Historische momenten	36
Provençaalse legenden	38
Schilders in de Provence	40
Romeinse vindplaatsen	42
Kunstgaleries	44
Kerken	46
Provençaalse dorpen	48
Natuurschoon	50
Tuinen in de Provence	52
Stranden in de Provence	54
Eilanden voor de kust	56
Zien en gezien worden	58
Wijnhuizen	60
De Provence voor kinderen	62
Sportieve activiteiten	64
Fijnproeversrestaurants	66
De Provence zonder portemonnee	68
Festivals en evenementen	70

De afkorting Tvg in dit boek staat voor
Toegankelijk voor gehandicapten

Provence en de Côte d'Azur van streek tot streek

Marseille	74
Bouches-du-Rhône	80
De Var en de Provençaalse kust	86
Nice	94
Monaco en de Riviéra	102
Alpes-Maritimes	112
Alpes-de-Haute-Provence	118
Vaucluse	124

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug *Mooi zicht op Saignon met velden vol bloeiende lavendel, Provence*
Omslag achter *Calanques d'En Vau, een schil-derachtige baai vlak bij Cassis, Provence*
Titelpagina *De Calanque de Sormiou, vlak bij Marseille*

Wegwijs in de Provence en de Côte d'Azur

Vervoer naar en in de Provence en de Côte d'Azur	134
Praktische informatie	136
Accommodatie	142
Register	148
Dankbetuiging	157
Nuttige uitdrukkingen	159

De informatie in deze Capitoel Top 10 Provence en de Côte d'Azur wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

TOP 10 Abbaye Notre-Dame de Sénanque

Deze abdij, omgeven door de lavendelvelden van de Luberon, ademt sereniteit, maar de geschiedenis is allerminst vredig. Het in 1148 gestichte Sénanque beleefde in de 13de eeuw hoogtijdagen, maar in 1544 staken protestantse Waldenzen (*blz. 126*) de abdij in brand, in 1580 waarde er de pest en in de 17de eeuw woonden er nog maar twee monniken. De Franse Revolutie en de antiklerikale wetten van de 19de eeuw brachten weinig goeds, maar sinds de jaren 70 gaat het financieel weer goed en wonen er tien monniken.

1 Apsis

De drie ramen van het halfronde apsis symboliseren de Heilige Drie-eenheid.

2 Schip en transept

Het schip met tongewelf (**onder**) en de zijbeuken van Sénanque zijn lang-gerekte, en drie stenen treden leiden van het schip tot de viering met zijn achthoekige koepel.

4 Abdijwinkel

De cisterciënzers geloven in werk en gebed en de resultaten van hun inspanningen zijn hier te koop, zoals zelfgemaakte lavendolie en honing uit eigen bijenkorven, boeken en producten die gemaakt zijn in kloosters uit heel Frankrijk.

5 Kanalen

De cisterciënzers zochten een afgelegen plek voor hun abdij en bouwden hem dicht bij de enige rivier die dit gebied rijk is, de Senancole. Ze leidden de rivier langs en onder de abdij door en gebruikten hem voor hun sanitair en hun gewassen.

Kruisgang

De grijze kalkstenen zuilen van de kruisgang (**rechts**) zijn versierd met bladeren, bloemen en wijnranken. De decoraties werden tussen 1180 en 1220 door kundige ambachtslieden aangebracht.

6 Slaapzaal

De slaapzaal van de monniken is een grote, gewelfde ruimte, betegeld met plavuizen. De vele boogramen (**links**) en twee grote, ronde ramen aan weerszijden maken van de anders sombere slaapzaal een licht geheel.

7 Graf van seigneur de Venasque

In het oostelijke deel van het transept bevindt zich het enige element van de kerk dat niet cisterciënzer is – een gotische tombe markeert het graf van Geoffroy, de 13de-eeuwse heer van Venasque, ooit beschermheer van de abdij.

8 Lavendelvelden

De Abbaye Notre-Dame de Sénanque wordt omgeven door lavendelvelden (**links**). Vooral in de zomer biedt de abdij daardoor een fraaie aanblik.

9 Calefactorium

Het calefactorium annex scriptorium geeft aan hoe St. Bernardus over luxe dacht: met twee haarden was dit de enige verwarmde kamer in het klooster waar de monniken konden lezen zonder te bevriezen.

10 Kapittelzaal

Langs de muren van de kapittelzaal zijn lange stenen banken (**boven**) aangebracht. In aanwezigheid van alle monniken las de abt hier iedere dag een hoofdstuk uit de Regel van St. Benedictus of de Bijbel.

ST. BERNARDUS EN DE CISTERCIËNZERS

De bijzonderste romaanse kloosters van de Provence, Sénanque, Silvacane (*blz. 82*) en Le Thoronet (*blz. 88*), zijn wars van decoratie en comfort. Ze weerspiegelen de strenge regels van de cisterciënzer orde, die in 1098 werd gesticht door St. Bernardus, abt van Clairvaux in Noordoost-Frankrijk. Bernardus stond afwijzend tegenover de weelde en overdadige luxe van de machtige benedictijnenorde. Zijn monniken leefden volgens strenge regels in eenvoudige maar sierlijke gebouwen.

VOOR DE TOERIST

Kaart C3 ■ 04-90720586
 ■ www.senanque.fr
 ■ Spiritueel verblijf: mail frere.hotelier@senanque.fr

Open zonder rondleiding: ma–za 9.45–11.00 uur; rondleiding (in het Frans): boek online minstens 48 uur van tevoren; kom 10 minuten voor aanvang. Mis: ma 8.30, di–za 11.45, zo en feestdagen 10.00 uur. Gesloten half nov.–jan., Hemelvaartsdag (6de zo na Pasen), 15 aug., 1 nov., tijdens sneeuwval.

Entree: € 7,50 (rondleiding)

■ Wees stil en ga respectvol gekleed.

■ Komend vanuit Gordes hebt u een mooi uitzicht op Sénanque: u ziet de abdij al van verre liggen terwijl de weg u de onherbergzame vallei in voert.

TOP 10 Provençaalse dorpen

1 Moustiers-St. Marie
Aan het begin van de canyons van de Verdon (*blz. 14–15*) zit Moustiers als het ware tegen de rotswand aan geplakt (*blz. 14*). De doolhof aan straatjes en pleintjes wordt doorsneden door ruisende watertjes. Hoog boven het stadje bevindt zich de kapel Notre-Dame-de-Beauvoir (*blz. 119*). Moustiers-St. Marie is ook bekend om zijn aardewerk.

2 Les-Baux-de-Provence
Dit stadje, dat op een steile rots in de Alpilles is gebouwd, bood in de middeleeuwen plaats aan een van de rijkste hoven van de Provence. Het kasteel en het labyrint van straten zijn eeuwenlang verlaten

geweest, maar trekken tegenwoordig veel toeristen. De plek is majestueus, de sfeer levendig en het uitzicht over de bergen en vlakten adembenemend (*blz. 82*).

3 Sisteron
De nauwe, overwelfde straatjes van Sisteron, aan de noordgrens van de Provence, zijn steil. Op veel plekken zijn trappen gebouwd, die nodig zijn omdat Sisteron tegen een rots aan is gebouwd. Het was een moeilijke locatie voor een dorp met een roerig verleden. De 14de-eeuwse citadel biedt uitzicht op het ruige landschap (*blz. 120*) en de Durance.

Sisteron, met uitzicht op de Durance

Keistenen straat in Séguret

4 Séguret
Séguret ziet vanaf de uitlopers van de Dentelles de Montmirail uit over het weidse landschap. Het is een prachtig plaatsje, met autovrije straten, middeleeuwse gebouwen, hedendaagse kunstenaars en handwerkslieden (*blz. 129*).

5 St. Paul-de-Vence
St. Paul was tot de jaren twintig een rustig boerendorp. Het middeleeuwse aandoende plaatsje met 16de-eeuwse stadsmuren werd echter ontdekt door de kunstenaars van de Côte d'Azur (Picasso, Matisse, Léger) en is sindsdien zeer in trek, en niet zonder reden. Niet alleen kunstenaars, maar ook toeristen vinden de smalle straatjes, borstweringen en kerkrues zeer aantrekkelijk (*blz. 116*).

6 Bormes-les-Mimosas
Het lijkt wel of dit prachtige dorp met steile straten, donkere hoekjes en stenen huisjes, ieder moment omlaag kan gaan glijden. Het dorp verloochent zijn naam niet: bloemen ziet u overal. Vanaf de resten van het hooggelegen middeleeuwse kasteel hebt u een mooi uitzicht over zee (*blz. 89*).

7 Roussillon
Het hooggelegen Roussillon kijkt uit op een wel heel bijzonder landschap. Het uitgraven van oker heeft erosie veroorzaakt, waardoor in

de rood-gouden aarde kliffen, canyons en allerlei grillige vormen zijn ontstaan. De inwoners hebben allerlei tinten oker op hun huizen aangebracht en dat geeft een heel speciaal effect (*blz. 129*).

8 Roquebrune-Cap-Martin
Dit is nu typisch de Côte d'Azur: onder Roquebrune vindt u de schitterende belle-époquevillas van de superrijken op het schiereiland Cap-Martin, en hogerop ziet u de kronkelige straten en het kasteel (10de eeuw) van het oorspronkelijke dorp (*blz. 104*).

9 Cassis
Achter Cassis rijzen de hoogste kustkliffen van Frankrijk op, waardoor de haven en het oude centrum een knusse en intieme sfeer krijgen. De stranden trekken veel toeristen – de inhammen aan de westzijde zijn het leukst –, maar Cassis is en blijft een authentieke vissersplaats (*blz. 82*).

Het vissersdorp Cassis

10 Fontaine-de-Vaucluse
De *fontaine*, de krachtigste natuurlijke bron van heel Europa, geeft iedere dag 2,5 miljoen m³ water. Verder stroomafwaarts vormt de stroom de rivier de Sorgue. Dit fraaie stadje, dat op een schitterende locatie ligt, wordt nog aantrekkelijker wanneer men bedenkt dat de Italiaanse 'liefdesdichter' Petrarca hier in de 14de eeuw gewoond heeft (*blz. 126*).

TOP 10 Bouches-du-Rhône

De naam voor deze streek is treffend (*bouches* betekent mondingen), want hier splitst de rivier zich in verscheidene riviertjes, die via de lagunes en grazige vlakten de Middellandse Zee in stromen. De Rhône begrenst de Provence in het westen en eeuwenlang is de rivier de hoofdweg van de streek geweest. Langs de oevers ontwikkelden zich steden, terwijl in de heuvels dorpen en middeleeuwse abdijen liggen. Aan de kust zijn er stranden, maar oostwaarts wordt het landschap rotsachtig, met inhammen (*calanques*).

Flamingo's in de Camargue

Fontein in Aix-en-Provence

1 Aix-en-Provence

Aix ligt op een steenworp afstand van Marseille, maar heeft een eigen identiteit, met kosmopolitische cafés, een grootse kathedraal en prachtige 18de-eeuwse fonteinen (blz. 18–19).

2 De Camargue

Dit uitgestrekte gebied met wetlands, zoutmoerassen, lagunes

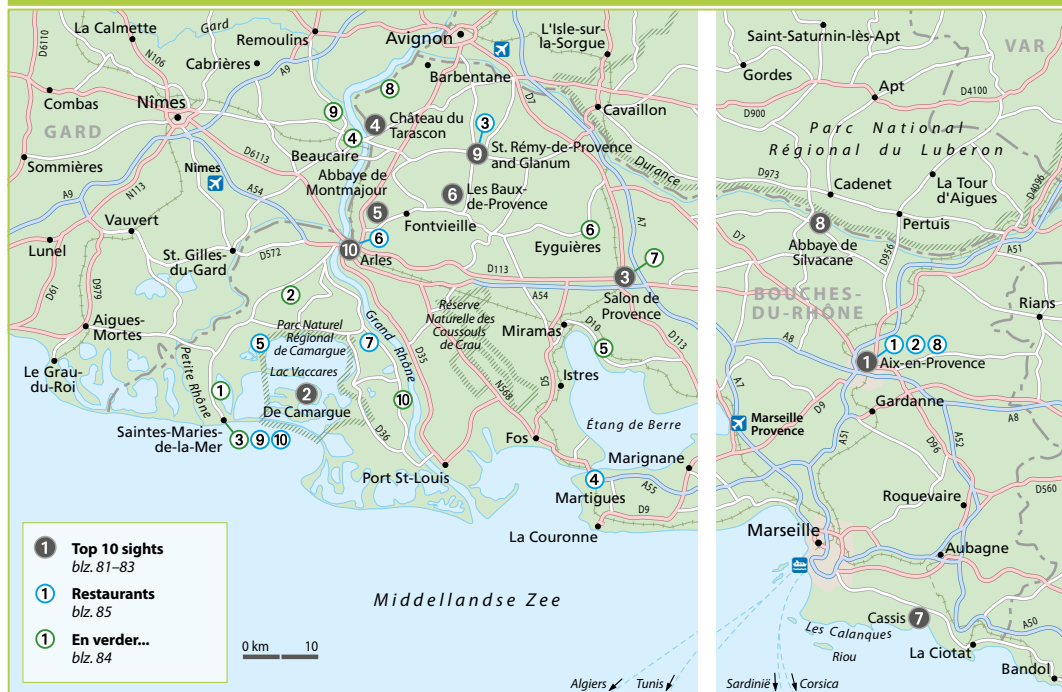
en grasland, waar zeldzame vogels en andere dieren leven, is in het Parc Naturel Régional de Camargue en andere natuurreservaten beschermd gebied (blz. 26–27).

3 Salon de Provence

Kaart C4

Salon, een van de oudste dorpen van de Provence, is nu een drukke stad waar de Franse luchtmacht zijn piloten opleidt. In de oude stad, op een heuvel, vindt u middeleeuwse gebouwen, rustige straatjes en bomenrijke pleinen met terrasjes. De belangrijkste bezienswaardigheid is het Château de L'Empéri (blz. 84), dat dateert uit de 10de eeuw. Ook een bezoek waard is het museum gewijd aan Nostradamus, die hier woonde, en het Musée de Savon, dat de olijf-olie-industrie, die hier al 600 jaar bestaat, eert.

KAART VAN BOUCHES-DU-RHÔNE

Château de Tarascon

4 Château de Tarascon

Kaart B3 ■ Bd du Roi René,
Tarascon ■ Open feb.–mei en okt.
dag. 9.30–17.30, (juni–sept. tot
18.30), nov.–jan. tot 17.00) uur ■
Gesloten feestdagen ■ Niet gratis

Het Château de Tarascon lijkt zo uit een historische roman te komen. Het kasteel, gebouwd om een oversteekplaats van de Rhône, de grens van de Provence, te bewaken, heeft gekanteelde muren tussen ronde torens. De bouw begon onder Louis d'Anjou, koning van de Provence in de 15de eeuw, en werd voltooid door zijn opvolger, de extravagante koning René. Na zijn dood ging de Provence bij Frankrijk horen (blz. 37). Het kasteel verloor zijn strategische belang en werd tot 1926 een gevangenis.

Stranden en watersporten

1 Vieux Port, St. Raphaël Kaart F5

St. Raphaël is de beste plek om te duiken, met scheepswrakken uit de Tweede Wereldoorlog en plaatsen om van de rotskust af te springen. Er zijn verschillende duikersgroepen in de Vieux Port – bij het toeristenbureau is een overzicht verkrijgbaar.

2 Plage Helios, Juan-les-Pins

Kaart G4 ■ Open april–sept. dag. 8.00 uur–zonsonderg. ■ Niet gratis ■ Tvg
Een chic privéstrand, maar zonder watersportmogelijkheden. Daardoor wel heerlijk om luxe te zonnen.

3 Marineland

Een groot gezinsaquapark met twaalf glijbanen, een golfslagbad en verschillende zwembaden, waaronder een voor peuters (*blz. 62*).

4 Plage d'Agay Kaart G5

Bij dit mooie strand zijn diverse watersporten te doen, zoals waterskiën, windsurfen en parasailen, maar er zijn ook boottochtjes.

5 Plage de la Croisette Kaart G4 ■ Open mei–sept. dag. 8.00 uur–zonsonderg. ■ Niet gratis

Langs de hele boulevard van Cannes ligt één lang strand dat in privéstrandjes is opgedeeld, met parasols, stoelen en snackbars met bediening. Bij de meeste kunt u waterskiën.

Plage de la Croisette

6 Port St. Lucia, St. Raphaël

Kaart F5 ■ Tvg
Net buiten St. Raphaël kunt u acht verschillende watersporten uitproberen, zoals parasailen, waterskiën en windsurfen.

7 Théoule Kaart G4

Het strand van Théoule, omgeven door heuvels, is 's zomers gezellig druk. U kunt er kajaks en waterfiet-sen huren.

8 Yacht Club d'Antibes Juan-les-Pins, Antibes

**Kaart G4 ■ Quai Nord Port Vauban
■ Open dag. 8.00 uur–zonsondergang**
Windsurfen, zeilbootjes, catamarans en charterjachten voor alle niveaus. Ook bemande jachten.

9 Plage Belle-Rives, Juan-les-Pins

**Kaart G4 ■ 33 Bd Edouard Baudoïn
■ Open juni–sept. dag. 9.00 uur–zonsondergang ■ Niet gratis ■ Tvg**
Dit hotel biedt tal van sensationele sporten op het eigen strand, zoals bungeejumpen, waterskiën en parasailen.

10 Palais des Festivals Kaart G4

Misschien niet het meest luxe strand van Cannes, maar wel gratis en niet drukker dan de betaalde stranden.

Tuinen

1 Japane tuin, Monaco Kaart H4 ■ Av Princesse Grace, Monte Carlo ■ Open dag. 9.00 uur tot zonsondergang ■ Tvg

Deze geometrische tuin is een juweel van een Zentuin en contrasteert in grote mate met de vooral klassiek Franse tuinen aan de Rivière.

Villa Eilen Roctuinen

2 Villa Eilen Roctuinen, Cap d'Antibes

**Kaart G4 ■ Impasse de Beaumont
■ Open wo en 1ste, 3de za van de maand 14.00–17.00 uur ■ Tvg
■ April–sept. niet gratis**
Charles Garnier, ontwerper van het Monte Carlo Casino, bouwde deze villa in een fraai park.

3 Jardin Exotique, Monaco

Kaart H4 ■ 62 Bd du Jardin Exotique ■ Open dag. vanaf 9.00 uur; feb.–april, okt. tot 18.00, mei–sept. tot 19.00, nov.–jan. tot 17.00 uur of zonsondergang ■ Gesloten 19 nov., 25 dec. ■ Niet gratis ■ www.jardin-exotique.mc
De grootste verzameling rotsvetplanten ter wereld. Ook een 60 m diepe grot met spectaculaire kalksteenformaties (*blz. 53*).

4 Jardins de Casino, Monaco

**Kaart H4 ■ Pl du Casino, Monte Carlo
■ Open dag. 9.00 uur–zonsondergang**
Klassieke, 19de-eeuwse tuinen rondom het casino (*blz. 32–33*), met keurige grasvelden en waterplaatsen.

5 Villa Ephrussi de Rothschild

Prachtige, geometrische tuinen en vijvers met waterlilies rond de wit- met-roze villa van Beatrice Ephrussi de Rothschild (*blz. 103*).

6 Parc Fontvieille en Prinses Grace Rozen- tuin, Monaco

Kaart H4 ■ Fontvieille ■ Open dag. zonsond.– tot zonsondergang ■ Tvg
Palm- en olijfbomen en een klein meer omringen 4000 rozen, geplant ter nagedachtenis aan prinses Gracia van Monaco.

7 Jardin Exotique, Èze

**Kaart H4 ■ Rue du Château
■ Open dag. vanaf 9.00; april, mei en juni tot 18.30 uur; juli–sept. tot 19.30 uur; okt.–maart tot 16.30 uur; nov. en dec. tot 16.30 uur ■ Niet gratis**
Exotische tuinen rond een klifdorp met prachtig uitzicht op de zee.

8 Jardin Botanique Exotique, Menton

Kaart H3 ■ Av St. Jacques ■ Open wo–ma; mei–aug. 10.00–12.30, 15.30–18.30 uur; sept.–april 10.00–12.30, 14.00–17.00 uur ■ Gesloten 1 mei ■ Niet gratis
In 1905 door lord Radcliffe aangelegd de tuin met subtropische struiken.

9 Parc Thuret, Cap d'Antibes

Kaart G4 ■ 62 Bd du Cap ■ Open mar-, 's zomers 8.00–18.00, 's winters 8.30–17.30 uur ■ Gesloten feestdagen ■ Tvg
Mooie bomen en struiken, aangelegd in 1857 door Gustave Thuret.

10 Parc de Vaugrenier, Villeneuve-Loubet

Kaart G4 ■ Bd des Groules, RN7 dir Villeneuve-Loubet ■ Open dag. 24 uur ■ Tvg
Park met talloze zeldzame planten, wandelpaden en een zoetwaterlagune.